

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

100 Pallia prælatis donat centesima multis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](#)

C. III. q. Prima sedis Episcopus non appellatur
princeps sacerdotum, vel summus
sacerdos.

Item ex concilio Africano, cap. 6.
Prime a sedis Episcopus non appellatur princeps sa-
cerdotum, vel summus sacerdos, aut aliquid huius-
modi, sed tantum prima sedis Episcopus.
3° pars. Universali autem nec etiam Romanus Pontifex ap-
pellatur.

C. IV. q. Nec etiam Romanus Pontifex, uni-
versaliter appellandus.
Unde Pelagius II. epist. omnibus Episcopis illi-
cito a Constantino convoca-
tus, etc.

N^o illus. b. Patriarcharum universalitatis c. vocabulo
unquam utatur, quia si unus e Patriarcha univer-
salis dicitur, Patriarcharum nomen catet derogatur.
Sed ab hoc, ab his fidelis cuiusquam mente, hoc tibi vel
vele, quempiam atripere, unde honorem statuum suo-
rum immunimur ex quantulaeung: parte videatur. Qua-
propter charitas vestra neminem unquam suis in epistolis
universalis nominat, ne sibi debitum subtrahat, cum
alteri honorem defert, indebitum.

C. V. q. De eodem.
Item Gregorius Eulogio Patriarche Alexan-
drii, lib. 7. epist. 30. indit.

Ecce in prefatione epistola, quam ad me ipsum qui
prohibui, direxisti, ut orbis appellationis verbum,
universal me Papam dicentes, imprimere curatis.
Quod peto, duleissima mihi sanctitas vestra ultra non fa-
ciat: quia vobis subtrahitur, quod alteri plus, quam
ratio exigit, praebetur. Ego enim non verbis quo pro-
sperari, sed moribus, nec honore esse deputo, in quo
fratres meos honorem suum perdere cognosco. Meus
honus est, fratrum meorum solidus vigor. Tunc ego ve-
re honoratus sum, cum singulis, quibusque honor debi-
tus non negatur. Si enim universal me Papam vestra
sanctitas dicit, negat se hoc esse, quod me fateatur universi-
sum. Sed ab hoc. Recedant verba, qua vanitatem in-
flant, & charitatem vulnerant.

Apud B. Gregorium hic sequuntur. Et quidem in san-
cta Chaledonensis synodo, atque post a subsequentibus
paribus hoc predecessoribus meis oblatum vestra sancti-
tas novit. Sed tamen nullus eorum uti hoc unquam voca-
bulo voluit, ut dum in hoc mundo honorem sacerdotum
diligerent omnium, apud omnipotentem Deum, custo-
dient fuum. Quam rem etiam plenus exponit, lib. 4. epist. 32.
Refer ausus B. Thomas in opusculo contra errores Gracianos, locam
illam synodus sancti Leoni sic declarat, Leo sanctissimus A-
postolicus & Occumenicus, id est, universalis Patriarcha
per multis annos vivat. Et Leo I^o. Michaeli Constantinopolitano Archiepiscopo de in eadem appellatione scribem ait, Li-
cet magno Leoni predecessori nostro, & successoribus
ipsius hoc sancta decrevit Chaledonensis synodus. Sed
in multis que libet, quia aliunde terra ejusdem synodi haben-
tur, hanc est inscriptio, Sanctissimo ac beatissimo universali
Patriarche magna Rom^a Leoni. Et in codicibus multa
epistolarum ad Romanos Pontifices, que manuscripta in Vat-
icanis bibliotheca servantur (quarum multa exempla sunt penes
privatos), ad Hormisdam Papam plurimum trecenti Archimandri-
triae ac monachi secunda Syria sic scribunt, Sanctissimo ac
beatissimo orbis terra Patriarcha Hormisdax, continen-
ti sedem principis Apostolorum Petri, deprecatione &
supplicatione minimum Archimanditarum, & cetero-

a Ex Carthag. 3. cap. 29. Polyc. lib. 2. tit. 26. Burchard. lib. 1. cap. 3.
Ivo part. 3. cap. 57. b Polycarp. lib. 2. tit. 25. Anselm. lib. 6. c. 136.
c al. hoc est profane vocabulo. J. Wig. d. al. summus. J. orig.
Ioan. Diacl. lib. 3. cap. ultim. e Polycarp. lib. 2. tit. 26. Ansel. lib.
cap. 131.

rum monachorum secund^r Syria. Et in media for-
fola. Quoniam Christus Deus noster principem pri-
orum, & doctorem, & medicum animalium constitutus
nostrum sanctum Angelum, dignum est passiones, quae
nobis contigerunt, expondere, &c. Avitus queque Episcopus, ad eudem Hormisdam sic scribit: Dum religionem
statui, & plenis catholica fidei regulis perspicuum
venire, ut gregem per tota vobis universalis Ecclesie
membra communis, per vigili cuta me adhortationis
format. Et iuste Episcopus Nicopolitanus ad eudem. De-
ter ad vestras orationes concurro, ut iuxta confu-
tem Apolitica sedis vestra cunctarum eccliarum
ram, & Nicopolitanorum habere dignemini, secundum
antiquam speciem dispositionem vestram. Eius
vixi Labeatus, cap. 22. Episcopus patere hac Imperatoris
vero Papa, at multos eis in hoc mundo reges, &
eis unum, sicut ille est super eccliam mundi
titus. Et Regio Germanie lib. 11. Chronicon de Nicola
loquens, sibi illam vocat universalem Pontificem. Sed iude-
ni, universale, duas sunt notiones, quod Innocentius III. lat. 1.
(quæperit, Apostolica sedis) Patriarcha Constantinopolitani
expavit huius verbi. Dicitur enim universalis ecclesia
de universis constat ecclesiis, quæ Graco sermonis
nominatur, & secundum hanc accepti-
bili, ecclesia Romana non est universalis ecclesia
pars universalis ecclesie, prima videlicet, & pre-
velut caput in corpore, quoniam ita plenaria
testatis existit, ad ceteras autem pars aliqua plenaria
non derivatur. Et dicitur universalis ecclesia illa
qua sub se continet ecclesiæ universas. Et secundum
hanc nominis rationem Romana tantum ecclesia
versalis, nuncupatur, quoniam ipsa sola singulari
vilegio dignitatis extensis est prelata, sicut & Deus
versalis Dominus appellatur (non quasi jam diversa
species aut specialissimas, aut etiam subalternas) o-
nam omnia sub eius Dominio continentur. Eius
una generalis ecclesia, de qua veritas inquit ad Petrum
[Tu es Petrus, & super hanc Petram aedificabo eam
meam.]

DISTINCTIO C.

E Episcopo autem ordinare, ante pallium, antea
Archiepiscopo, nec primati, nec Patriarcha, sed
ex auctoritate Pelagi Papæ (licet minus rite
datu^r intelligi).

C. I. q. Intra tres mensis fidem suam exponit,
pallium posse dare a Romana ecclesia
quaque metropolitanae
studeat.

Ait enim Pelagius Papa,

Q^o uiam b quidam metropolitanus fidem
secondum priscam consuetudinem sancte See
posfolice expone detractionis, usum pallii nego
perunt, neque percipiunt, ac per hoc Episcoporum
fieatio viduatis ecclesiis non sine periculo procedit
placuit, ut quisquis metropolitanus ultra tres mensis
consecrationis fuerit, ad fidem suam exponendam pro-
unque suscipiendum, ad Apostolicam sedem non mit-
rit, commissa sibi careat dignitate, sique metropolitanus
licet, post secundam & tertiam communi-
cationem, viduatis ecclesiis cum consilio Romani Com-
ificis, ordinando Episcopos c. subvenire. Si d' vero
secundi Episcopi negligenter provenierit, ut ultra
mens' ecclesia viduata constat, communione pri-
mousque, aut loco cedat, aut se consecrandu' offere-

a Matth. 16. b Polyc. lib. 2. tit. 26. Burchard. lib. 1. cap. 26.
cap. 91. Ivo part. 3. c. 136. Pam. 13. c. 11. c al. Episcopo. b
nocent. III. lib. 1. epist. 117. e al. probere.

non differat. Quod si ultra quinque menses per suam negligentiam retineretur viduatam ecclesiam, neque ibi, neque alibi consecrationis donum percipiat: imo metropolitanus sui iudicio cedat.

Burchardus, Anselmus & auctor Pannormia citant ex decreto Damasi: Ivo vero citat ut Gratianus, item Innocentius III. lib. i. epist. 117. Bituricensi Archiepiscopo (qua incipit, Ne si univerfi) refert paragraphum, Si vero conferandi. ex eodem Pelagio.

C. II. *¶ Non nisi non detur, nisi meritum exigentibus, & fortiter postulanti.*

Item Gregorius Papa Bonifacius Regis,

lib. 7. epist. 5.

¶ **P**risca a consuetudo obtinuit, uthonor pallii, nisi exigentibus cauſarum meritis, & fortiter postulanti dari non debet.

C. III. *¶ De eadem. PALEA.*

Item Ioanni Cornutiorum Episcopo, lib. 4. epist. 55.

feu cap. 99.

N Ovit * sanctitas b tua, quia prius pallium, nisi dato commodo, non dabatur. Quod quoniam incongruum erat, facto concilio ante corpus B. Petri Apostolorum principis, tam de hoc, quam de e ordinationibus aliquid accipere, sub dicta interdictione veriusum. Operet ergo, ut neque per commodum, neque per gratiam, aut quorundam supplicationem aliquos ad lacros ordinis consentiantur vel permittantur adduci.

¶ Hec palea habetur in plenis, veritus exemplaribus.

3 pars. Caſarum vero merita accipienda sunt, ut & i, que postulat, mereatur accipere, & fidei sua professionem prius iuramento confirmet, & apostolicu decretu, atq. Synodatis statutis obediatur nihilominus caveat. Pallio autem non nisi certus dubius, & intra ecclesiam ad Missarum solemnia cuiquam Metropolitano uti licet.

C. IV. *¶ Nisi post consuetudinē fides professionem pallium dari non debet.*

Unde Ioannes Episcopus Vulberto & Agrippensi Episcopo.

O Platum d tibi pallium nunc conferre nequivimus: quia fidei tua paginam minus, quam oporteat, contineat reperimus: cum videlicet in ea nullam sanctuarum universalium synodorum, in quibus fidei nostra symbolum continetur, nec decretalum Pontificum Romanorum constitutorum secundum morem feceris mentionem: sed nec illam propria subscriptione munieris, nec aliquem, qui hanc iurę prouidetur firmaret, miseri.

1. *¶ Vulberto] Refutatum est hoc nomen ex Anselmo. Nam antea erat, Gilberto: Nam Regno in ea state, qua loquuntur clavis Romane ecclesie prefatus, meminit Vulberti Episcopi Agripinensis: & inter epistolas Ioannis Papa ostiari, que in bibliotheca Vaticana servantur, est epistola alterius arg. ad eundem: & Deinde res referuntur integrum eiusdem Ioannis epistolam ad eundem Vulbertum.*

C. V. *¶ Quia pallium desiderio accipere, prius a se renovere illicta promittat.*

Item Gregorius Aregio Episcopo Francorum,

lib. 7. epist. 111.

I N e a synodo, quam contra simoniacam heresim per fratrem, & Coepiscopum nostrum Syagnum decrevimus congregari, sanctitatem vestram volumus interesse, atque eidem fratri ita pallium, quod transmisimus, tribui, si prius se promiserit illicita, qua prohibimus per definitionem synodicam, à sancta ecclesia removere. De qua synodo omnem nobis subtiliter ordi-

nem tuam fraternitatem volumus scriptis discurrentibus nunciare, ut ipse, cuius nobis sanctitas valde experita est, nos reddas de omnibus certiores.

C. VI. *¶ Non nisi ad Missarum solemnia Archipiscopo ut pallio licet.*

Item Virgilio Episcopo Arelatenſi, lib. 4. epist. 55.

feu cap. 95.

4 **P**allium a tibi transmisimus, quo fraternitas tua ps intra ecclesiam ad sola Missarum solemnia utatur.

C. VII. *¶ De eadem. PALEA.*

Item Ioanni Ravennati Episcopo, lib. 2. epist. 54. feu

cap. 93. indit. 11.

N On 6 multum temporis intervallum est, quod quadam nobis de tua fraternitate fuerunt nunciata, de quibus vobis, vidente illuc Caſtorio notario sancta, cui Dō auctore presidemus, ecclesie, subtiliter nos indicasse meminimus. Pervenerat namque ad nos quadam in ecclesia vestra contra consuetudinis, atque humilitatis i trahit geri, qua sola, ut bene nostis, est officii sacerdotalis eretio. Quia, si sapientia vestra manuet, vel cum Episcopali suscepit studio, non de illis accendi debuerat, sed oportuerat te hac eadem cum gratiarum actione corrigerem.

¶ Humilitatis] Refutatum est hic locus ex ipsa epistola. Antea enim legebatur, contra utilitatem ecclesie, & consuetudinis trahit geri: qua sola ut bene nostis, est officii sacerdotalis eretio.

C. VIII. *¶ De eadem.*

Item Ioanni Episcopo Ravennati, in eadem epistola.

C ontra e morem quippe ecclesiasticum est, si non patientissime toleratur, (quod à vobis abſit) etiam iuſta correctio d. *¶ infra.* ¶ Illud frater chariflme tibi non putamus ignotum, quod penè de nullo metropolitanu in quibuslibet mundi partibus sit auditum, extra Missarum tempus, usum sibi pallii vindicasse. Et quod bene hanc consuetudinem generalis ecclesie noveritis, vestris nobis manifestissime significatis Epistolis: quibus praeceptum beator memoriae prædecessoris nostri Joannis Papa nobis in subditis transmisisti annexum, continens omnes consuetudines ex privilegio prædecessorum nostrorum concessas, vobis, ecclesie que vestra debere servari. Confitemini igitur aliam esse generalis ecclesie consuetudinem, postquam ea, qua vos geritis, vobis ex privilegio vindicaris. Nulla ergo vobis in hac re, ut arbitramur, poterit remanere dubietas. Aut enim mos omnium metropolitanorum etiam à tua est fraternitate servandus, aut si tua ecclesie aliquid specialiter dicit esse concessum, præceptumve à prioribus Romanis urbis Pontificibus, quod hac Ravennati ecclesia fuit concessa, à vobis oportet ostendti. Quod si hoc non ostenditur, restat, postquam talia agere neque consuetudine generali, neque privilegio vindicas, ut usurpasse te compubes, quod fecisti. *¶ infra.* ¶ Decorari pallio volumus, forsan moribus indecori, dum nihil in Episcopali cervice splendidiſ fulget, quam humilitas. Oportet igitur fraternitatem tuam, si honores suos sibi quibuslibet argumentis stabili propositi mente defendere, aut generalitatis usum ex non scripto sequi, aut ex scriptis & privilegiis se tueri. Quod si postremo nihil horum est, aliis metropolitanis hujus te præbere nullum presumptionis exemplum.

5 pars. Privilegia quoque cum usu pallii semper debent concedi.

a Anselm.lib.6.c.93.Polyt.lib.2.tit.24. b Anselm.Diac. lib.3.ca.5. c Anselm.lib.6.c.90.Polyt.lib.1.c.tit.1. d al. fraternitas vestra. e al.correptio. f al.scripto privilegio.

C. IX. q. Cum usu pallii aliqua privilegia debent concedi.

Unde idem Gregorius Syagrius Episcopo Augustodunensis, lib. 7. epist. 112.

Ratione & ordo omnino nos admonet, ut cum usu pallii aliqua simili fuerit diximus, largiri privilegia debeamus. Sed quoniam cum honoris augmento, cura quoque sollicitudinis debet accrescere, ut cultui vestrum, actionis quoque ornamenta convenientia, oportet; ut enihius in cunctis se studiis vestra fraternitas exerceat, & circa i subiectorum auctus si cura vigilans, ut vestrum illis exemplum instrucio, & vita magisfra sit.

1. Et circa] Lecipletatus est hic locus ex originali.

C. X. q. Uso pallii conceditur, & antiqua prizologia immoratur.

Idem Ioanni Episcopo prima Iustiniana Illyrica, lib. 4. epist. 15. seu c. 39.

Pallium b. vobis ex more transmisimus, & vices vos Apofolice sedis agere iterata innovatione decernimus.

C. XI. q. De eodem.
Idem Episcopi Epri, lib. 5. epist. 7. seu cap. 107. indit. 14.

Scriotorum & vestrorum insinuatio, fratres charismati, patefecit Andream fratrem nostrum Nicomedianum civitatem Episcopum. Deo proprio, solemniter ordinatum. & infra. Suprascripto igitur Andreo fratri, & Coepiscopo nostro pallium nos direxisse agnoscit.

a. Polyc. l. 2. tit. 21. Ansel. lib. 6. c. 86. b. Ansel. lib. 6. cap. 102.
c. Ansel. lib. 6. cap. 102.

te, atque privilegia, atque cuncta concessilia, qua predecessores nostri ejus predecessoribus contulerent.

DISTINCTIO CL.

I Nuna autem provincia duo metropolitani esse non debent, in Chalcedonensi concilio, cap. 12. statutum est.

C. I. q. Duo metropolitani in una & eadem Provincia esse non debent.

Peruenit a ad nos, quod quidam prater ecclesiasticas ordinationes affectantes potentiam, per pragmaticam sacrum i unam provinciam in duas dividit, ut ex hoc inveniantur duo metropolitani Episcopi in una eademque provincia esse. Statuit ergo sanctinus deinceps nihil tale attentari a qualibet Episcopo eos vero qui aliud tale attentaverint, cadere de proprio gradu.

1. ¶ Pragmaticum sacrum] Versiones prisa, & Diuina habent, per pragmaticam formam: Gracilis auctor & legatus patriciorum, quod in eodem capite paulo post viam. Ad leg. & leg. patriciorum. Id est, per litteras Imperiale.

Habentes de electione, & ordinatione clericorum multum. Nunc ac simeoniacorum ordinationes transcurruerunt. His facile loquuntur, quod super hanc hanc, sacerdotum patrum demum auctoritate, causa deducatur in medium: cuius negotio, & determinante simeoniaci conferuntur, & de ordinantibus, que proponunt, coniuncte.

a. Polyc. lib. 1. tit. 24. Ivo par. 3. cap. 146. Burchard. lib. cap. 35.

DECETI PRIMAE PARTIS FINIS.

DECETI PARS SECUNDA.

C A V S A I.

Vidam habet filium, obicit eum diffisimo carnis: exodus ab Abbatie, & a fratribus decem libras solvit, ut filius suscipienter ipso tenet (beneficio atra-
tus) hoc ignorante. Credit puer, & per incrementa temporis & officiorum ad virilem etatem, & sacerdotis gradum perirent. Exinde suffragantibus merita in Episcopum elegitur, inter veniente obsequio & paternis precibus, dura quoq; pecunia ciudate ex confli-
ctu Archiepiscopi, consecratus iste in Antistitem, nesciu paterni obsequi & oblate pecunia. Procedente vero tempore nullius per preuentam ordinavit, quibusdam vero gratia benedictum sacerdotalem dedit: tandem apud metropolitam suum accusatus, & con-
victus sententiam in se damnacionis accepit.

1. q. Hoc primum queritur, an sit peccatum emere spiritualia.
2. q. Secundo, an pro ingressu ecclesia sit exigenda pecunia, vel se exulta fuerit, an sit perfervenda.
3. q. Tertio, an ingressum, vel praebendas ecclesia emere sit simoniae.
4. q. Quartio, an iste sit reus criminis, quod eo ignorantie patet admisit.
5. q. Quinto, an lieeat ei esse in ecclesia, vel fungi ea ordina-
tione, quam paterna pecunia est efficiens.

6. q. Sexto, an illi qui ab eo iam simoniae ignorauerit inde
sunt, adiiciendi sint, an non.

7. q. Septimo, si renunciare sua heretici recipiendus in Episcopali dignitate, vel non.

Q U A R E T I O I.

1. Q Vod autem spiritualia emere peccatum sit, probatur auctoritate.

C. I. q. Simoniae gratiam non pre-
favit, quam vendere querunt.

Ait enim Leo Papa.

G Ratia i si a non gratis datum, vel accipitur, gratis non est. Simoniaci autem non gratis accipiunt: igitur gratiam, quae maxime in ecclasticis ordinibus operari non accipiunt. Si autem non accipiunt, non habent; si autem non habent, nec gratis, nee non gratis cuicunque dare possunt. Quid ergo dant? profecto, quod habent quid autem habent? Spiritum utiq; mendaci. Quomodo hodiernus probamus? quia si Spiritus veritatis (testante iusta veritate, de qua procedit) gratis accipitur, preculubio spiritus mendacii esse convincitur, qui non gratis accipiunt.

1. ¶ Gratia] Simillima, primum verbis huius capiti habentur in epistola Leonis primi Niceta Aquileiensis Episcopi scripta, quae

2. Deinde in tract. de simonia. b. Mart. 10.